

Ändringar i Allmänna lokala ordningsföreskrifter i Stockholms kommun gällande förbud mot att bruka lustgas som berusningsmedel på offentliga platser

Initiativärende från stadsledningskontoret

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Ändringar i Allmänna lokala ordningsföreskrifter för Stockholms kommun i enlighet med utlåtandet och bilaga till utlåtandet, godkänns.
2. Beslutet anmäls till Länsstyrelsen Stockholm.
3. Föreskrifter kungörs genom att det på kommunens digitala anslagstavla tillkännages att protokoll för de beslutade föreskrifterna har justerats.
4. Beslutet gäller från kungörandet.

Föredragande borgarrådet Alexander Ojanne

Sammanfattning av ärendet

Kommunstyrelsen har i budget 2025 fått i uppdrag att utreda ett förbud mot att använda lustgas i berusningssyfte på offentliga platser. Det föreslås att det införs en ny rubrik och en ny paragraf, 15 a §, i de allmänna lokala ordningsföreskrifterna med följande lydelse:

”Förbud mot att bruka lustgas som berusningsmedel

15 a § Lustgas får inte brukas som berusningsmedel på offentlig plats inom det område som anges på bifogad karta (bilaga 10).”

Lustgas som berusningsmedel har ökat kraftigt på senare tid och dess negativa konsekvenser har blivit tydliga, vilket bl.a. har lett till att en ny lagstiftning trätt i kraft 1 juli 2025. Den nya lagen, lag (2025:621) om lustgas, innehåller bestämmelser om försäljning, införsel och marknadsföring av lustgas med syftet att motverka användning av lustgas som berusningsmedel. Lagen innebär ett förbud mot försäljning av lustgas som berusningsmedel men reglerar inte bruket.

Lustgasanvändning i berusningssyfte har en ordningsstörande påverkan i Stockholm. Ordningsstörningar förekommer över hela staden och på olika typer av platser såsom i krogmiljö, vid torg, i parker och vid skolor. Staden har tidigare försökt reglera

försäljning av lustgas på utvalda delar av Södermalm genom ordningsföreskrifter, förbudet har dock endast lett till en förflyttning till närliggande gator. Det bedöms därför att det finns ett behov av ett förbud som sträcker sig över ett större geografiskt område. Med denna ordningsföreskrift förbjuds användning av lustgas i berusningssyfte i alla tätbebyggda områden.

Beredning

Ärendet har initierats av stadsledningskontoret och remitterats till socialnämnden, Bromma stadsdelsnämnd, Järva stadsdelsnämnd och Skarpnäcks stadsdelsnämnd.

Socialnämnden ställer sig positiv till förslagen.

Bromma stadsdelsnämnd är positiva till förslaget.

Järva stadsdelsnämnd är huvudsakligen positiv men anser att det kan finnas en risk att problematiken flyttar inomhus eller till andra platser dit stadens sociala system inte når. Till detta ställer man sig frågan varför delar av Järva stadsdelsnämndsområde är undantaget.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd ställer sig sammanfattningsvis positiv till ett förbud mot användning av lustgas i berusningssyfte på offentliga platser.

Föredragande borgarrådets synpunkter

En begränsning av bruk av lustgas i berusningssyfte är välkommet. Resultat från Stockholmsenkäten visar att användningen av lustgas bland unga har ökat något sedan ämnet tillkom som svarsalternativ 2022. År 2024 uppgav 11 procent av eleverna i årskurs 9 att de sniffat eller boffat, varav 48 procent använt lustgas. Motsvarande siffror för elever i årskurs 2 på gymnasiet var 17 respektive 90 procent.

Lustgas är skadligt och kan jämföras med andra berusningsmedel. Bruk av lustgas i berusningssyfte leder inte bara till risker för personers hälsa utan det bidrar också till ordningsstörningar, nedskräpning med mera. Att genom de lokala ordningsföreskrifterna förbjuda användningen av lustgas i berusningssyfte ligger i linje med stadens trygghetsarbete.

Den 1 juli 2025 trädde lag (2025:621) om lustgas i kraft. Lagen innehåller bestämmelser om försäljning, införsel och marknadsföring av lustgas med syftet att motverka användning av lustgas som berusningsmedel. Bland annat innebär lagen ett förbud mot försäljning av lustgas som berusningsmedel. Lagen reglerar dock inte det direkta bruket av lustgas.

Försök har gjorts att begränsa förekomst av ordningsstörningar kopplade till försäljning och bruk av lustgas i den offentliga miljön. År 2023 beslöt kommunfullmäktige (dnr KS 2022/1300) att utöka de tillståndspliktiga områdena för tillfällig försäljning inom Södermalms stadsdelsnämndsområde. Beslutet skedde genom en förändring i Allmänna lokala ordningsföreskrifter för Stockholms

kommun, KFS 2022:15 16 §. Då de tillståndspliktiga områdena var begränsade, både till antal och storlek, flyttade försäljning och bruk till närliggande gator. Effekterna av de begränsade möjligheterna till försäljning hade positiva effekter men det kan konstateras att mer behöver göras.

3 kap. 8 § ordningslag (1993:1617) beskriver att en kommun får meddela föreskrifter på hela eller delar av ett geografiskt område. Stockholms stad förordar att förbudet mot bruk av lustgas ska ske på offentlig plats utifrån den geografiska definitionen tätort, vilket även andra kommuner har använt sig av, exempelvis Malmö stad och Järfälla kommun. Tätort definieras av Statistiska centralbyrån som en sammanhängande bebyggelse med minst 200 invånare. Därtill är det, likt andra ordningsföreskrifter, de offentliga platserna inom det geografiska området som omfattas av förbudet.

Med denna föreskrift begränsar vi nu bruket av lustgas på offentlig plats i nästintill hela staden.

Bilaga

Kartbilaga 10, dnr KS 2025/1195-10.1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande av borgarråden Dennis Wedin och Andrea Hedin (båda M) enligt följande.

Vi välkomnar förslaget om att införa ett förbud mot bruk av lustgas i berusningssyfte på offentliga platser. Detta är ett viktigt och nödvändigt steg för att öka tryggheten och motverka de allvarliga hälsorisker som missbruket innebär. Vi har under lång tid drivit frågan både lokalt och nationellt. I en skrivelse hösten 2024 lyfte vi det snabbt ökande missbruket bland unga och de allvarliga medicinska skador som rapporterats. Då konstaterade majoriteten att stadens möjligheter att agera var begränsade så länge försäljning och användning fortfarande var lagligt. Den moderatledda regeringens lagstiftning, som trädde i kraft den 1 juli 2025, och förbjuder försäljning av lustgas i berusningssyfte har därför varit en viktig reform. Den föreslagna ändringen i ordningsföreskrifterna är ett positivt nästa steg i arbetet med att motverka den ökande trenden av lustgasmissbruk. Bruket av lustgas leder till ordningsstörningar, nedskräpning och trygghetsproblem i staden. Detta är en viktig åtgärd för att stärka tryggheten och skydda unga från de negativa konsekvenserna av lustgasbruk.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt föredragande borgarråds förslag.

Stockholm den 17 december 2025

Karin Wanngård
Kommunstyrelsens ordförande

Särskilt uttalande av Christofer Fjellner, Jonas Nilsson och Johan Paccamonti (alla M), Jan Jönsson (L) och Jonas Naddebo (C) som är likalydande med Moderaternas särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Ärendet

Kommunstyrelsen har i budget 2025 fått i uppdrag att utreda ett förbud mot att använda lustgas i berusningssyfte på offentliga platser.

Lustgas är en färglös gas, där namnet syftar på gasens effekt att framkalla eufori. Lustgas används som berusningsmedel, och orsakar vid inandning ett kort och intensivt lyckorus och en känsla av att vara avskärmad från verkligheten. Lustgas har även andra användningsområden. Det används inom vården enligt krav i läkemedelslag (2015:315) och inom matlagning, i sifoner. Därtill används lustgas inom motorsport, vid tillverkning inom elektronikområdet och i förpackningsindustrin. Lustgas är en växthusgas som har stor påverkan på miljö och klimat, bland annat genom att bidra till att förstärka växthuseffekten. Lustgas bidrar även till att bryta ner ozonet i stratosfären.

Lag (2025:621) om lustgas

Den 1 juli 2025 trädde lag (2025:621) om lustgas i kraft. Lagen innehåller bestämmelser om försäljning, införsel och marknadsföring av lustgas med syftet att motverka användning av lustgas som berusningsmedel. Bland annat innebär lagen ett förbud mot försäljning av lustgas som berusningsmedel. Lagen reglerar dock inte det direkta bruket av lustgas.

Problembild i Stockholms stad

Lustgasanvändning i berusningssyfte innebär problem både för den enskilda individen och för samhället i stort. Enligt giftinformationscentralen finns det flera risker med lustgasanvändning i berusningssyfte för den enskilda personen. Giftinformationscentralen belyser att lustgasanvändning kan leda till brist på vitamin B12, köldskador, nervskador, psykiska problem, blodproppar och beroendeproblematik¹. Antalet samtal till Giftinformationscentralen nationellt om skador kopplat till lustgasberusning var rekordhögt 2024. Det totala antalet lustgasrelaterade samtal fördubblades 2024 jämfört 2023².

Bruk av lustgas i berusningssyfte leder till ordningsstörningar i stadens olika miljöer. Genom kontakter med stadens olika aktörer; fältverksamhet, ordningsvakter, renhållningspersonal, miljö- och hälsoskyddsinspektörer samt företrädare för Polismyndigheten har det framkommit att tomma lustgastuber har påträffats i stor omfattning i staden och under en lång tid. Det har konstaterats av ovan aktörer att bruk av lustgas i berusningssyfte utgör ett reellt ordnings- och säkerhetsproblem i staden. Att bruk av lustgas på offentlig plats är en sådan företeelse som typiskt sett kan vara ordningsstörande bekräftas också av bl.a. Länsstyrelsen Stockholm i propositionen Begränsad tillgång till lustgas (2024/25:127 s.20)

---

¹ <https://giftinformation.se/om-giftinformationscentralen-avd/riskerna-med-lustgas/>

² <https://www.lakemedelsverket.se/sv/nyheter/kraftig-okning-av-samtal-om-missbruk-av-lustgas-bland-tonaringar>

I innerstaden är ordningsproblematiken kopplat till lustgasanvändningen utbredd. En problembild som är särskilt utmärkande är bruket i den offentliga miljön i stadens nöjesliv, där lustgastförtäring sker vid nöjeslokaler vid Mariatorget, Medborgarplatsen, Skanstull och Stureplan. Även på torg och i parker i innerstaden upplever både staden och polisen ordningsproblem utifrån bruk av lustgas i berusningssyfte. Stadens renhållningsverksamheter och polisen rapporterar samtidigt att lustgaspatroner hittas generellt lite varstans i staden. Det är därför svårt att enkom koppla bruket av lustgas till specifika platser.

Utmaningar med den allmänna ordningen på grund av lustgasanvändning i berusningssyfte finns även i ytterstadsdelarna. Vid torg och centrummiljöer har stadens fältverksamhet och ordningsvakter samt polis noterat ordningsstörningar kopplat till både försäljning och bruk av lustgas i berusningssyfte. Därutöver beskrivs skolgårdar och idrottsplatser vara särskilda tillhåll för bruk av lustgas.

Försök har gjorts att begränsa förekomst av ordningsstörningar kopplade till försäljning och bruk av lustgas i den offentliga miljön. År 2023 beslöt kommunfullmäktige (dnr. KS 2022/1300) att utöka de tillståndspliktiga områdena för tillfällig försäljning inom Södermalms stadsdelsområde. Beslutet skedde genom en förändring i Allmänna lokala ordningsföreskrifter för Stockholms kommun, KFS 2022:15 16 §. Då de tillståndspliktiga områdena var begränsade, både till antal och storlek, flyttade försäljning och bruk till närliggande gator. Detta innebär att förändringen i ordningsföreskriften inte påverkat den allmänna ordningen i någon större utsträckning och heller inte kommit åt problematiken.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 25 september 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Att Stockholm ska vara en trygg och säker stad är det övergripande målet för stadens samlade brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete. Arbetet med att skapa en trygg stad är ett ansvar som sträcker sig över samtliga nämnder och bolagsstyrelser. Brottlighet och otrygghet hänger ofta ihop och påverkar stockholmarnas känsla av frihet och livskvalitet. Otrygghet och oro medför begränsningar i invånarnas vardag.

Stadens trygghetsprogram, som också utgör stadens brottsförebyggande program, tydliggör att stadens brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete är prioriterat och att det ska råda en samsyn om syfte och mål med arbetet. Programmet ger en struktur för hur stadens brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete ska planeras, genomföras, kommuniceras och följas upp.

Programmet ska också vägleda stadens verksamheter i att bedriva ett målmedvetet brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete som utgår från aktuell data, kartläggningar, orsaksanalyser och väl övervägda åtgärder samt tydliggöra vikten av en långsiktig planering och samverkan internt i staden och med externa aktörer. Att genom de lokala ordningsföreskrifterna förbjuda användningen av lustgas i

berusningssyfte ligger i linje med stadens trygghetsarbete och stödjer aktivt målsättningen om att Stockholm ska vara en trygg och säker stad.

I Prop. 2024/25:127 Begränsad tillgång till lustgas öppnar regeringen för att kommunerna kan komma att behöva reglerera lustgasanvändningen för berusningssyfte genom de lokala ordningsföreskrifterna. Vidare beskriver propositionen att ”Med stöd i ordningslagen och förordningen (1993:1632) med bemyndigande för kommuner och länsstyrelser att meddela lokala föreskrifter enligt ordningslagen får kommunen besluta om lokala ordningsföreskrifter som behövs för att upprätthålla den allmänna ordningen på offentlig plats.” (s.20). Därtill beskrivs att den nya lagstiftningen inte påverkar ”kommunernas utrymme att i lokala ordningsföreskrifter förbjuda användningen av lustgas för berusning på offentlig plats” (s.20).

Geografisk områdesbegränsning

Ordningslagens 3 kap 8 § beskriver att en kommun får meddela föreskrifter på hela eller delar av ett geografiskt område. Stockholms stad förordar att förbudet mot bruk av lustgas ska ske på offentlig plats utifrån den geografiska definitionen tätort, vilket även andra kommuner har använt sig av, exempelvis Malmö stad och Järfälla kommun. Tätort definieras av Statistiska centralbyrån som en sammanhängande bebyggelse med minst 200 invånare. Därtill är det, liksom andra ordningsföreskrifter, de offentliga platserna inom det geografiska området som omfattas av förbudet.

Enligt bilaga 1 går det att utläsa att en stor majoritet av stadens yta utgörs av tätort.³ Enligt HFD 2018 ref 75 beskrivs att

”Lokala ordningsföreskrifter får således inte ges ett större geografiskt tillämpningsområde än vad som är påkallat i det enskilda fallet. Tillämpningsområdet måste alltså begränsas till de områden där störningen faktiskt utgör eller kan antas utgöra ett problem.”

Av tidigare exempel tydliggörs att ordningsstörningar på grund av lustgasanvändning i staden är ett utbrett problem och som inte kan lokaliseras till en och samma typ av plats samt att problematiken inte kan koncentreras till en viss del av stadens geografiska områden. Därtill visar tidigare förbud på att ett för litet avgränsat område kan bidra till att problemet endast förflyttar sig till närliggande områden. Det finns därmed behov av att utgå från en större geografisk yta för att skapa förutsättningar att begränsa bruket av lustgas i berusningssyfte utifrån ordningsproblematik. Då Stockholms stad, till skillnad från de flesta andra svenska kommuner, utgörs till allra största del av stadsbebyggelse innebär föreslagen områdesbegränsning att en stor del av stadens yta innefattas av förbudet.

Att öka tryggheten är även ett av de övergripande målen med Stockholms stads samverkansöverenskommelse med Polisregion Stockholm. Ett förbud mot att bruka lustgas i berusningssyfte är inte enbart ett verktyg för stadens arbete med att upprätthålla den allmänna ordningen. I dialog mellan staden och polisregion Stockholm har det framkommit att polisen ser att ett förbud i stadens lokala

ordningsföreskrifter mot bruk av lustgas skulle öka polisens möjligheter att agera och således bidra med ett extra verktyg i polisens verktygslåda.

Avslutningsvis kan ett förbud att använda lustgas inte anses lägga onödigt tvång på allmänheten eller innebära obefogade inskränkningar i den enskildes frihet. Intag av lustgas i berusningssyfte är ett fenomen som typiskt sett kan innebära störning. Sådan störning har kunnat konstateras, bland annat i form av ordnings- och säkerhetsproblematik på i bilaga avgränsat område. Ett förbud enligt redogörelse i ny paragraf i de allmänna lokala ordningsföreskrifterna motiveras av att det behövs för att upprätthålla den allmänna ordningen inom dessa områden. En reglering skulle underlätta det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbete som bedrivs i samverkan mellan Stockholms stad och polisregion Stockholm.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen bereder för Kommunfullmäktige om att införa en ny 15 a § i de allmänna lokala ordningsföreskrifterna med följande lydelse:

”Förbud mot att bruka lustgas som berusningsmedel

15 a § Lustgas får inte brukas som berusningsmedel på offentlig plats inom det område som anges på bifogad karta (bilaga 10).”

Remissammanställning

Ärendet har initierats av stadsledningskontoret och remitterats till socialnämnden, Bromma stadsdelsnämnd, Järva stadsdelsnämnd och Skarpnäcks stadsdelsnämnd.

Socialnämnden

Socialnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 25 november 2025 följande.

1. Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Ärendet justeras omedelbart.

Särskilt uttalande av Annika Elmlund m.fl. (M), se Reservationer m.m.

Ersättaryttrande av Maurice Forslund (KD) som instämde i särskilt uttalande anfört av Annika Elmlund m.fl. (M).

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 14 oktober 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ställer sig positiv till förslagen från kommunstyrelsen.

Socialnämnden har under flera år arbetat bland annat med informationsinsatser kopplat till lustgas. Stadens fältverksamheter och ungdomsjouren har över tid stött på unga och unga vuxna som använt lustgas, liksom rester av bruk.

Efter att den nya lagen trädde i kraft 1 juli 2025 har flera stadsdelsförvaltningars fältgrupper konstaterat att de ser mindre rester av bruk medan andra stadsdelsförvaltningar ser fortfarande lustgastuber i den offentliga miljön.

Det finns en stor förväntan på att lagen som begränsar försäljningen, som hittills skett helt öppet, ska göra att färre köper och använder lustgas. Det är ännu oklart om önskad effekt uppnås av lagen men bruket behöver stoppas eftersom det utöver ordningsstörningar vållar individer som brukar lustgas regelbundet över tid stora och ibland livslånga skador på bland annat nervsystemet. Om polisen får rätt verktyg och kan ingripa mot bruk av lustgas kanske de kan hindra att individer fastnar i skadligt bruk och beroende av lustgas.

Bromma stadsdelsnämnd

Bromma stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 6 november 2025 följande.

Bromma stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och översänder det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Särskilt uttalande av Hanna Wistrand (L), Johan Duvdahl (C) och Mattias Keresztesi m.fl. (M), se Reservationer m.m.

Bromma stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 10 oktober 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ser positivt på att införa en ny paragraf i de allmänna lokala ordningsföreskrifterna om att lustgas inte får brukas som berusningsmedel på offentlig plats. Vi instämmer i att bruk av lustgas i berusningssyfte leder till ordningsstörningar och att det är svårt att enbart koppla bruket av lustgas till specifika platser. Att genom de lokala ordningsföreskrifterna förbjuda användningen av lustgas i berusningssyfte ligger i linje med stadens trygghetsarbete.

Användningen av lustgas i berusningssyfte har inte bara medfört farliga konsekvenser för ungdomars hälsa, utan även bidragit till ökad nedskräpning och utmaningar i avfallshantering. Lustgastuber förfular miljön och kan skapa en känsla av otrygghet. De har dessutom en negativ påverkan på naturen eftersom behållaren ofta är tillverkad av stål eller aluminium och tar hundratals år att bryta ner. En lustgastub som hanteras felaktigt kan släppa ut växthusgas vilket bidrar negativt till klimatförändringar. Då tuberna kan explodera innebär hanteringen ett arbetsmiljöproblem för förvaltningens driftentreprenör och på sikt för den egna personalen när driften ska skötas i egen regi. Nedskräpningen innebär också en stor kostnad för förvaltningen som utöver renhållningskostnaden även behöver bekosta inlämning av farligt avfall. Detta har även lyfts som ett problem av lokala företagare och fastighetsägare.

Enligt stadsledningskontorets förslag förordas att förbudet mot bruk av lustgas ska ske på offentlig plats utifrån den geografiska definitionen tätort, vilket även andra

kommuner har använt sig av. Förvaltningen vill påpeka att det är av stor vikt att även naturreservatsområden omfattas. Om dessa inte omfattas ser vi en risk i att bruket på dessa platser ökar, där är även miljöriskerna stora för den skyddade naturen.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden överlämnar tjänsteutlåtandet till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Järva stadsdelsnämnd

Järva stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 20 november 2025 följande.

1. Järva stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Järva stadsdelsnämnd beslutar om omedelbar justering

Järva stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 23 oktober 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Järva stadsdelsförvaltning är i grunden positiv till det föreslagna yttrande från stadsdelskontoret och instämmer i huvudsak i själva beslutssatserna. Järva stadsdelsförvaltning anser dock att de exempel som lämnas i avsnittet om problembild kan tolkas som att brukandet av lustgas i berusningssyfte är ett innerstadsfenomen. Detta är vanligt förekommande överallt i staden, inte minst inom Järva stadsdelsområde. Detta bör förtydligas i texten.

Ett förbud kan medföra att dumpning av behållare för lustgas i parker, grönområden och gatumiljö minskar vilket är positivt för miljön.

Förvaltningen anser att det kan finnas en risk att problematiken, med ett nytt förbud, flyttar inomhus eller till andra platser dit stadens sociala system inte når. När missbruket sker mer öppet kan det vara lättare för de sociala insatserna att nå fram. Detta bör åtminstone kommenteras i texten.

Förvaltningen är också ifrågasättande till varför hela Järvafältet (inklusive Hanstaskogen) är undantaget från förbudet. Några sådana undantag syns inte i innerstaden och det saknas förklaring till detta i förslaget från stadsledningskontoret utöver att detta inte skulle omfattas av tätortsbegreppet. När likväl i stort sett hela staden omfattas, förutom Järvafältet och Flatens naturreservat samt diverse vattendrag, anser stadsdelsförvaltningen att en rimligare avgränsning vore hela kommunen.

I övrigt har förvaltningen inga synpunkter på remissen.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Skarpnäcks stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 20 november 2025 följande.

1. Skarpnäcks stadsdelsnämnd överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Skarpnäcks stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 13 november 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ställer sig positiv till förslaget om ett förbud mot användning av lustgas i berusningssyfte på offentliga platser. Ett sådant förbud bedöms kunna bidra till att minska missbruket, motverka normalisering av användningen samt skapa en tryggare och mer ordnad offentlig miljö. Förslaget bedöms även ha ett betydelsefullt signalvärde gentemot barn, ungdomar och unga vuxna genom att tydliggöra att lustgas är skadligt och kan jämföras med andra berusningsmedel.

Inom Skarpnäcks stadsdelsområde har fältassistenter och områdesvärdar gjort få observationer av tomma lustgashylsor och haft få samtal med ungdomar om ämnet. Det finns därför i nuläget inget som tyder på att användningen är omfattande lokalt, särskilt inte i jämförelse med andra delar av staden. Samtidigt visar resultat från Stockholmsenkäten att användningen av lustgas bland unga har ökat något sedan ämnet tillkom som svarsalternativ 2022. År 2024 uppgav 11 procent av eleverna i årskurs 9 att de sniffat eller boffat, varav 48 procent använt lustgas. Motsvarande siffror för elever i årskurs 2 på gymnasiet var 17 respektive 90 procent. Enkäten visar också att användningen oftast sker i hemmet eller hemma hos någon annan, snarare än utomhus, vilket liknar mönstret för ungdomars alkoholkonsumtion. Även om resultaten delvis bygger på små svarsgrupper ger resultaten en indikation på att lustgas används i berusningssyfte, vilket medför risker både för individen och för samhället i stort.

Förvaltningen bedömer att ett förbud mot användning av lustgas i berusningssyfte på offentliga platser kan få positiva effekter genom att motverka normalisering av bruket och sända ett tydligt budskap om riskerna. Samtidigt finns en risk att konsumtionen förflyttas till mer dolda miljöer, såsom privata bostäder, trapphus eller källare, vilket kan försvåra upptäckt och möjligheten att erbjuda stöd till ungdomar i riskzon. För att motverka detta bedömer förvaltningen att informationsinsatser, föräldrariktad kommunikation samt uppföljning och stöd till unga behöver förstärkas.

Förvaltningen ställer sig sammanfattningsvis positiv till ett förbud mot användning av lustgas i berusningssyfte på offentliga platser. För att uppnå önskad effekt och samtidigt undvika negativa följdverkningar behöver förbudet kombineras med förebyggande och uppföljande insatser, riktad information samt fortsatt samverkan mellan stadens verksamheter och berörda aktörer.

Barnkonsekvensanalys

Förslaget bedöms ligga i linje med barns bästa.

Jämställdhetsanalys

Ärendet innehåller ingen jämställdhetsanalys då förslaget inte grundar sig på uppgifter om kön.

Reservationer m.m.

Socialnämnden

Särskilt uttalande av Annika Elmlund m.fl. (M)

Moderaterna välkomnar förslaget om att införa ett förbud mot bruk av lustgas i berusningssyfte på offentliga platser. Detta är ett viktigt och nödvändigt steg för att öka tryggheten och motverka de allvarliga hälsorisker som missbruket innebär.

Vi har under lång tid drivit frågan både lokalt och nationellt. I vår skrivelse till nämnden hösten 2024 lyfte vi det snabbt ökande missbruket bland unga och de allvarliga medicinska skador som rapporterats. Förvaltningen konstaterade då att stadens möjligheter att agera var begränsade så länge försäljning och användning fortfarande var lagligt.

Den moderatledda regeringens lagstiftning, som trädde i kraft den 1 juli 2025, och förbjuder försäljning av lustgas i berusningssyfte har därför varit en viktig reform. Den föreslagna ändringen i ordningsföreskrifterna är ett positivt nästa steg i arbetet med att motverka den ökande trenden av lustgasmissbruk. Bruket av lustgas leder till ordningsstörningar, nedskräpning och trygghetsproblem i staden. Detta är en viktig åtgärd för att stärka tryggheten och skydda unga från de negativa konsekvenserna av lustgasbruk.

Bromma stadsdelsnämnd

Särskilt uttalande av Hanna Wistrand (L), Johan Duvdahl (C) och Mattias Keresztesi m.fl. (M)

Det är mycket positivt och välkommet att staden nu inför ett förbud mot användning av lustgas som berusningsmedel på offentliga platser. Användningen av lustgas har snabbt vuxit till ett allvarligt problem, både för ungdomars hälsa och för tryggheten i stadens offentliga miljöer.

Frågan lyftes redan under den förra mandatperioden, men arbetet hann inte fullföljas före valet. Det är därför bra att staden nu går vidare och gör det som behövs. Samtidigt är det svårt att bortse från att utvecklingen hade kunnat hejdas tidigare om åtgärderna kommit på plats snabbare.

Det viktiga nu är att beslutet följs upp och får verklig effekt. Vi förväntar oss att nämnden får återrapportering om hur förbudet efterlevs, hur samverkan med polisen fungerar och hur situationen utvecklas framöver. Arbetet mot lustgas måste vara långsiktigt, samordnat och tydligt prioriterat.

Att staden agerar är bra. Nu gäller det att se till att det också märks på gator och torg.